

PM

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2017 i 2018

Juny de 2017

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2017 i 2018

Juny de 2017

ISSN: 2013-2182

© **Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Passeig de Gràcia, 19

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Maquetació

Helena Casanovas Mora

Disseny gràfic

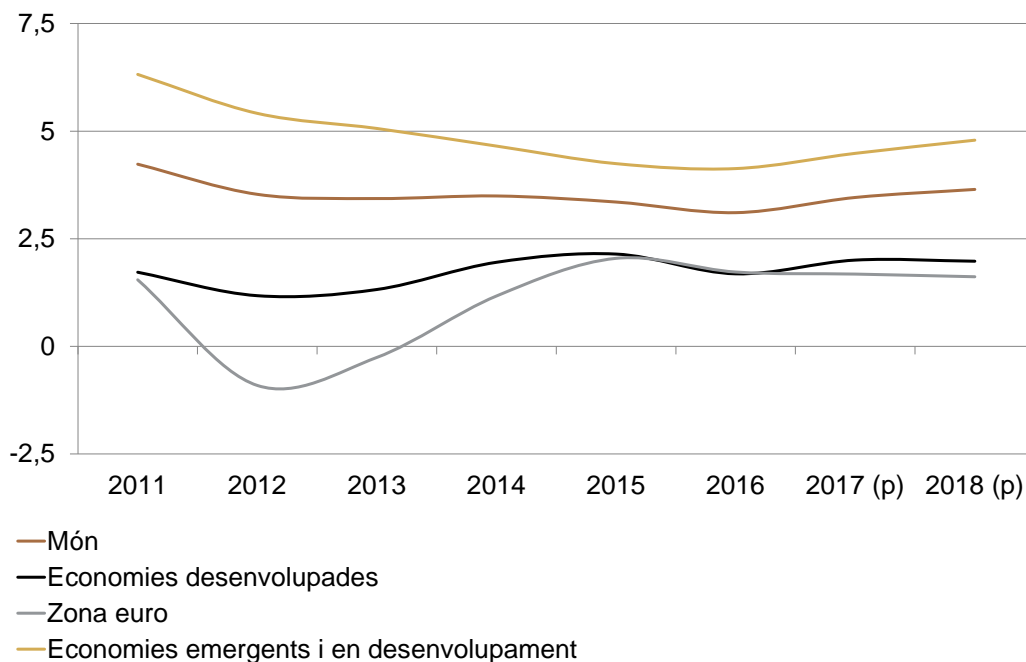
Enric Jardí

Entorn econòmic

L'economia mundial presenta enguany una lleugera millora. Les previsions de l'FMI del passat mes d'abril apunten per al 2017 un creixement del PIB a escala mundial del 3,5 % i una tendència a l'alça per als propers anys.

Les economies emergents i en desenvolupament són les que, en relació amb els anys anteriors a la crisi, experimenten una moderació més gran del seu creixement, bàsicament per la desacceleració del creixement xinès i els problemes viscuts en economies com Rússia, el Brasil o altres països exportadors de matèries primeres. Malgrat aquesta reducció del dinamisme, els països emergents i en desenvolupament continuen liderant el creixement mundial, amb taxes del 4,5 % el 2017 i del 4,8 % el 2018, gràcies, precisament, al fet que algunes d'aquestes circumstàncies negatives s'han revertit, si més no en part.

Evolució del PIB (%)

Font: FMI.

En el cas de les economies avançades, després de la desacceleració del 2016 (fins a un 1,7 %), se n'espera una recuperació, amb un creixement del 2,0 %, tant enguany com el 2018. Aquesta millora respon principalment a les expectatives a l'alça dels EUA (2,3 % el 2017 i 2,5 % el 2018, per sobre de l'1,6 % del 2016), gràcies al bon comportament del mercat de treball i a les polítiques fiscals expansives anunciades pel

seu executiu. A diferència dels EUA, les previsions de l'FMI per a la zona euro no presenten canvis substancials, tot i la continuïtat de la política monetària clarament expansiva (que es preveu que es moderi de cara al 2018). Per al 2017 es preveu un creixement de l'1,7 % (1 dècima menys que el 2016) i, per al 2018, un creixement de l'1,6 %. Pel que fa al Japó, s'espera que el 2017 mantingui un creixement moderat però que perdi dinamisme el 2018. No obstant això, les previsions del Banc del Japó són una mica més optimistes que les de l'FMI.

Previsions de l'economia internacional

(% de variació interanual)

Evolució del PIB	2016	2017 (p)	2018 (p)
Economia mundial	3,1	3,5	3,6
Economies avançades	1,7	2,0	2,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,1	4,5	4,8
Zona euro	1,8	1,7	1,6
Estats Units	1,6	2,3	2,5
Japó	1,0	1,2	0,6
Xina	6,7	6,6	6,2
Índia	6,8	7,2	7,7
Rússia	-0,2	1,4	1,4
Brasil	-3,6	0,2	1,7
Comerç mundial de béns i serveis (volum)	2,2	3,8	3,9
Preu del petroli (en dòlars EUA)	-15,7	28,9	-0,3

(p) Previsió.

Font: FMI (abril del 2017).

Tot i que enguany el panorama internacional presenta globalment unes perspectives més positives, encara hi ha incerteses en pràcticament totes les àrees econòmiques. De fet, malgrat que l'FMI preveu una acceleració del comerç mundial per sobre del PIB, tant el 2017 (3,8 %) com el 2018 (3,9 %) els anuncis dels EUA d'incrementar les mesures proteccionistes podrien frenar aquestes expectatives. Dins de l'economia europea, els efectes negatius del *Brexit* ja s'han començat a descomptar. Així, segons les darreres previsions de l'OCDE de principis de juny, el PIB del Regne Unit es desaccelerarà fins a un 1,6 % el 2017 i fins a un 1 % el 2018.

La Unió Europea en el seu conjunt, i la zona euro en particular, estan vivint moments de tensions importants derivades del creixement feble, dels atacs terroristes i dels moviments migratoris. Tot això es manifesta en canvis polítics a l'interior del països membres i també en la manera d'afrontar el futur del projecte europeu. En aquest sentit, el

Previsions del PIB dels països de la zona euro

(% de variació interanual del PIB)

	2016	2017 (p)	2018 (p)
Estònia	1,6	2,3	2,8
Finlàndia	1,4	1,3	1,7
Eslovàquia	3,3	3,0	3,6
Luxemburg	4,2	4,3	4,4
Alemanya	1,9	1,6	1,9
Bèlgica	1,2	1,5	1,7
Àustria	1,5	1,7	1,7
Malta	5,0	4,6	4,4
Països Baixos	2,2	2,1	1,8
Eslovènia	2,5	3,3	3,1
França	1,2	1,4	1,7
Xipre	2,8	2,5	2,3
Itàlia	0,9	0,9	1,1
Espanya	3,2	2,8	2,4
Irlanda	5,2	4,0	3,6
Portugal	1,4	1,8	1,6
Grècia	0,0	2,1	2,5
Letònia	2,0	3,2	3,5
Lituània	2,3	2,9	3,1
Zona euro	1,8	1,7	1,8
Unió Europea	1,9	1,9	1,9

(p) Previsió.

Font: Comissió Europea (maig del 2017).

Brexit n'és la manifestació més evident, però no l'única, ja que està en joc la concepció mateixa de la UE. De moment, com s'ha dit abans, no s'esperen gaires canvis en el creixement de la zona euro. Les previsions del passat mes de maig de la Comissió Europea coincideixen amb les de l'FMI per al 2017 (amb un creixement de l'1,7 %), però són una mica més optimistes per al 2018 (1,8 %).

Amb tot, cal tenir en compte que dins de la zona euro conviuen situacions molt diferents. Països com Irlanda, Malta, Luxemburg, Eslovènia i Letònia creixeran per sobre del 3 % el 2017, però dins les economies més grans els resultats no són tan positius. En el cas d'Alemanya, s'espera una desacceleració (el creixement passa de l'1,9 % el 2016 a l'1,6 % el 2017), seguida d'una millora (fins a l'1,9 % el 2018). A França la dinàmica econòmica continua feble, si bé la Comissió preveu una trajectòria de millora: d'un 1,2 % el 2016 a un 1,4 % el 2017 i a un 1,7 % el 2018. A Itàlia les previsions per al 2017 no presenten canvis respecte al debil creixement del 2016 (un 0,9 %), i milloren lleugerament el 2018 (un 1,1 %). En aquest context, l'economia

espanyola destaca pel seu creixement, superior als de la resta de grans economies, però se'n preveu una moderació tant el 2017 (fins al 2,8 %) com el 2018 (fins al 2,4 %).

D'aquesta manera, es pot observar una divergència notable en el comportament cíclic dels països que formen part de la zona euro, tot i que comparteixen factors favorables al creixement, com ara els baixos preus del petroli (malgrat l'augment experimentat durant el 2016), uns tipus de canvi de l'euro competitiu i mesures extraordinàries de política monetària, tot plegat en un context de tipus d'interès molt baixos.

L'economia espanyola es troba entre el grup d'economies de la zona euro amb els millors resultats des del 2015. Això es deu, d'una banda, a les millores de competitivitat de l'economia, que han incentivat l'exportació; d'altra banda, a la davallada dels tipus d'interès i del preu del petroli, la qual cosa ha potenciat la recuperació de la demanda interna, que havia quedat molt debilitada per la crisi. Tot i que els resultats previstos per al 2017 són inferiors als del 2016, l'economia espanyola continua mantenint un impuls important, com mostren els resultats dels primers mesos d'enguany.

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

		2016	2017 (p)	2018 (p)
PIB	% de variació real	3,2	2,7	2,5
Demanda interna	Aportació al creixement	2,8	2,2	2,1
Despesa en consum de les llars	% de variació real	3,2	2,6	2,4
Despesa en consum de les administracions públiques	% de variació real	0,8	0,8	0,7
Formació bruta de capital fix	% de variació real	3,1	2,8	2,6
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,5	0,5	0,4
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	4,4	5,5	4,9
Importacions de béns i serveis	% de variació real	3,3	4,3	4,1
Llocs de treball creats ¹	% de variació	2,9	2,5	2,4
Taxa d'atur estimat (EPA)	aturats / població activa (%)	19,6	17,5	15,6

(p) Previsió.

¹ En termes equivalents a temps complet.

Font: Govern espanyol. Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat (abril del 2017).

Les previsions oficials de l'economia espanyola s'han revisat recentment a l'alça, i han recollit uns resultats més positius dels esperats, tal com mostren, també, les previsions que en fan altres organismes estatals i internacionals. Així, les previsions d'abril del Ministeri d'Economia preveuen un creixement del 2,7 % el 2017: aquesta taxa és una mica superior a les previsions de l'FMI del mes d'abril (2,6 %), però estan per sota de les del Banc d'Espanya (del mes de març) i de la Comissió Europea (del mes de maig), que preveuen un

creixement del 2,8 %. Per al 2018, les previsions oficials són d'un 2,5 %, una mica més optimistes que les previsions provinents d'altres fonts.

Previsions de l'economia espanyola

(% de variació interanual del PIB)

	2016	2017 (p)	2018 (p)
Ministeri d'Economia i Competitivitat (abril del 2017)	3,2	2,7	2,5
Banc d'Espanya (març del 2017)	3,2	2,8	2,3
FMI (abril del 2017)	3,2	2,6	2,1
Comissió Europea (maig del 2017)	3,2	2,8	2,4

Font: INE, Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat, Banc d'Espanya, FMI i Comissió Europea.

Previsions de l'economia catalana

Les perspectives de l'economia catalana per al 2017 i 2018 s'inscriuen en un marc internacional una mica més positiu que el passat 2016. No obstant això, l'economia de l'entorn europeu continua feble, per bé que més ben orientada que no estava uns mesos enrere. Aquesta trajectòria recent recolza en una política monetària acomodaticia, que segons els darrers anuncis del BCE continuarà amb mesures extraordinàries durant el que queda d'any. L'entorn econòmic emmarcat per uns tipus d'interès excepcionalment baixos està promovent a Catalunya el consum i la inversió, i, en definitiva, el creixement. L'augment del comerç mundial és un altre factor especialment positiu per a l'economia catalana, molt oberta als mercats exteriors. D'altra banda, les previsions més esteses no preveuen canvis importants del preu del petroli, que es manté dins d'uns nivells moderats, tot i el creixement experimentat mesos enrere arran de l'acord de l'OPEP de limitar-ne la producció.

En aquesta situació el creixement de l'economia catalana per al 2017 es presenta favorable, com de fet ja mostren els indicadors disponibles dels primers mesos de l'any. Les previsions actuals del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda situen el creixement mitjà del 2017 en un 2,9 % i el del 2018 en un 2,6 %, la qual cosa dona continuïtat al cicle expansiu de l'economia catalana iniciat el 2014. Aquestes previsions no disten gaire de les que va presentar el passat

mes d'abril la Cambra de Comerç de Barcelona (2,8 % per al 2017 i 2,4% per al 2018), i el passat mes de maig, el BBVA (3 % el 2017 i 2,7 % el 2018).

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2016	2017 (p)	2018 (p)
PIB	% de variació real	3,5	2,9	2,6
PIB	Milions d'euros	223.629	233.782	244.104
Demanda interna	Aportació al creixement	2,9	2,4	2,1
Despesa en consum de les llars	% de variació real	2,7	2,5	2,1
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació real	2,7	1,6	1,4
Formació bruta de capital ²	% de variació real	5,2	4,5	4,3
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,6	0,5	0,5
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	-0,3	0,4	0,4
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	4,1	5,5	4,8
Importacions de béns i serveis	% de variació real	5,8	5,3	4,5
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	0,9	0,2	0,1
Llocs de treball creats ³	Milers	106,2	80,3	76,0
Llocs de treball creats ³	% de variació	3,6	2,6	2,4
Taxa d'atur estimat (EPA)	aturats / població activa (%)	15,7	13,5	11,6

(p) Previsió.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

La demanda interna continuarà sent el principal factor de creixement, acompanyada d'una aportació positiva de la demanda exterior. Així, el 2017 s'espera que el 82,7 % del creixement (2,4 punts percentuals) vindrà de la mà de la demanda interna, i el 17,3 % restant (0,5 punts percentuals), de la demanda exterior. El 2018 la demanda exterior guanyarà pes, amb una contribució del 19,2 % del creixement del PIB, i el 80,8 % restant recaurà en la demanda interna. Aquestes previsions avancen un creixement més equilibrat de l'economia catalana gràcies, principalment, als bons resultats de les exportacions de béns i serveis, que compensen amb escreix l'augment d'importacions induïdes per la demanda interna. El comportament del comerç amb l'estranger presenta una aportació positiva de 0,4 punts percentuals tant el 2017 com el 2018, mentre que l'aportació del comerç amb la resta de l'Estat continuarà sent positiva però més moderada (0,2 i 0,1 punts percentuals, respectivament).

Pel que fa a l'evolució prevista de la demanda interna, destaca el creixement de la formació bruta de capital, amb un increment del 4,5 % el 2017 i del 4,3 % el 2018. El creixement de la inversió, en

particular de la inversió en béns d'equipament, és una de les facetes més positives de l'evolució de l'economia catalana els darrers anys: la formació bruta de capital en béns d'equipament i altres actius ha experimentat un creixement del 17,3 % entre el 2013 i el 2016. D'altra banda, la inversió en construcció també presenta creixements positius a partir del 2015, després d'anys d'enfonsament. Al seu torn, es preveu que l'evolució de la despesa en consum de les llars es moderi el 2017, seguint la pauta ja iniciada el 2016. En aquest sentit, les previsions per enguany són d'un creixement del 2,5 % i les del 2018, d'un creixement del 2,1 %. La moderació del creixement del consum s'explica en part pel progressiu anivellament del volum de consum (en valors constants) amb el que hi havia abans de l'esclat de la crisi; així doncs, els elevats creixements del 2015 i, en menor mesura, del 2016, cal situar-los dins la comparativa de les caigudes acumulades els anys previs. Finalment, es preveu que la despesa en consum de les administracions públiques creixerà a una taxa de l'1,6 % el 2017 i de l'1,4 % el 2018.

El creixement de l'economia tindrà el seu correlat en un creixement de l'ocupació (valorada en termes equivalents a temps complet), que es preveu que serà d'un 2,6 % el 2017 i d'un 2,4 % el 2018, taxes que implicaran 80,3 i 76 milers de nous llocs de treball, respectivament, i situaran la taxa d'atur mitjana en el 13,5 % el 2017 i en l'11,6 % el 2018.